

thorax

Bröstkorgen

apertura thoracis superior

Bröstkorgens övre öppning.

cavum thoracis

Brösthålan. Innehåller hjärta, lungor, matstrupe och flera viktiga kärl. Avskiljs från bukhålan av diafragma.

arcus costalis dexter et sinister YA

Bröstkorgens nedre kant, bildas av 7-10 revbenens brosk. Används som ytanatomiskt riktmärke.

spatium intercostale (pl. spatia intercostalia)

Interkostalrummen. Utrymmen mellan revbenen där bl.a. interkostalmuskulaturen löper.

costae verae

"De äkta revbenen" (costae I – VII) vars brosk fäster direkt till sternum.

costae spuriae

"De falska revbenen" (costae VIII – XII) som antingen har brosk som ansluter till brosket från costa VII (gäller costae VIII – X) eller saknar broskfog (costae XI & XII). Brosket som förbinder costae VIII-X till sternum utgör arcus costalis.

costae fluctuantes

"De fria, fluktuerande revbenen" som saknar broskfog och alltså slutar fritt framåt (costae XI & XII).

costa (pl. costae)

Revben.

os costale

Nr. XI på "torsomodell".

Revbensbenet.

cartilago costalis

Revbensbrosket, mellan revbensbenet och sternum.

caput costae

Revbenshuvudet. Ledar mot två torakalkotor.

collum costae

Revbenshalsen. Ligger mellan caput costae och tuberculum costae.

tuberculum costae

Litet utskott/knöl på baksidan av revbenet; här sitter ledytorna mot bröstkotornas transversalutskott.

corpus costae

Revbenskroppen. Hela revbensbenet efter tuberculum costae.

angulus costae

Revbensvinkeln. Markant böjning på revbenets bakre del. M. intercostalis internus fortsätter härifrån vanligen inte vidare mot ryggraden.

sulcus costae

Fåra på insidan av revbenets underkant i dess dorsala hälft. Innehåller arteria, vena och nervus intercostalis.

nn. intercostales; rami ventrales thoracicae

Syns på "grisen".

Interkostalnerv från de ventrala spinalnerverna, som löper i sulcus costae.

n. subcostalis

Saknar nr. på "helkroppssagittalsnittet".

Främre gren från tolfte och sista rami ventrales thoracicae. Avgår och löper således under sista revbenet.

Har en gren som löper runt bukväggen och innerverar huden samt en gren som anastomoserar med n. iliohypogastricus.

articulationes costovertebrales (utgörs av art. capitae costae och art. costotransversaria)

Lederna mellan revben och kotor.

art. capitae costae

Led mellan revbenshuvudet och fovea costalis superior på en undre kosta samt fovea costalis inferior på en övre kosta.

artt. costotransversaria (sg art. costotransversarium)

Leder mellan tuberculum costae och kotornas transversalutskott.

sternum

Bröstbenet, ledar mot nyckelbenet och, via brosk, mot revbenen.

manubrium sterni

"Handtaget", övre sköldformade delen av bröstbenet.

incisura jugularis

Halsgroppsfåran, ingröpning uppe på manubrium sterni.

corpus sterni YA

Nr. X på "torsomodell".

Bröstbenskroppen. Mellersta, största delen av sternum.

processus xiphoideus

Svårdsutskottet. Lilla tappen längst ner på sternum. Kan peka inåt och utgöra risk för penetration av vitala strukturer vid hjärtkompressioner hos vissa individer.

angulus sterni YA

Bröstbensvinkeln. Utskjutande benås där leden mellan manubrium sterni och corpus sterni återfinns. Viktigt ytanatomiskt riktmärke då interkostalrum 2 (I₂) hittas precis snett nedanför.

artt. sternocostales

Lederna mellan revbensbrosket och sternum.

mediastinum

Utrymme i brösthålan mellan lungorna. Innehåller huvudsakligen hjärta, thymus, esofagus, trachea, aorta, vena cava och nervus vagus.

gastrointestinalkanalen

Mag-tarmkanalen. Epitelklädd kanal, fortsättning på kroppens utsida.

os

Mun.

cavitas oris propria

Nr. 23 på "homer".

Munhålan. Från tänder till uvula.

labium oris (pl. labia oris)

Läppen.

bucca

Kinden.

lingua

Nr. 34 på "torsomodellen".

Tungan.

dens (pl. dentes)

Nr. 21 på "homer". Bokst. g på "sagittalsnittet".

Tänderna. Vuxna har 32 st.

dens incisivus

Syns på "kranium".

Framtänderna. Tand 1-2 i respektive kvadrant (kvadrant 1 är uppe till höger om medellinjen, 2 uppe till vänster, 3 nere till vänster och 4 nere till höger. Utifrån sett går numreringen alltså medsols) Platta med vass kant.

dens caninus

Syns på "kranium".

Hörntand. Tand 3 i respektive kvadrant. Spetsiga och koniska till formen.

dens premolaris

Syns på "kranium".

Kindtänderna. Tand 4-5 i respektive kvadrant. Har två "taggar".

dens molaris

Syns på "kranium".

Oxeltänder. Tand 6-8 i respektive kvadrant (visdomstanden är den åttonde tanden). Har tre till fyra "taggar".

gingiva

Tandkött. Täcker över- och underkäkarna där tandrötterna sitter fast.

OBS! Kompendiet är inte granskat av fakulteten, varför utbildningen inte kan ta ansvar för eventuella felaktigheter!

vestibulum oris

"Munnens vestibul". Från läpparna till tänderna, dvs. innan *cavitas oris propria*.

glandula salivariae majores

Samlingsnamn för de stora spottkörtlarna, dvs. *glandula parotidea*, *glandula submandibularis* och *glandula sublingualis*.

glandula parotidea YA

Nr. 79 på "sagittalsnittet". Nr. 46 på "torsomodellen".

Öronspottkörteln. Parig. Belägen mellan käkvinkeln och örat (~otis).

ductus parotidæus

Utförsgång från *glandula parotis*. Löper ovanpå m. masseter och in i munnen.

papilla ductus parotidæi

Mynningen för *ductus parotidæus* på kindens insida. I höjd med andra molar (tand).

glandula submandibularis

Nr. 36 på "torsomodellen". Saknar nummer på "sagittalsnittet".

Underkäksspottkörteln. Parig. Har en lång utförsgång som mynnar framtill, under tungan.

glandula sublingualis

Nr. 35 på "torsomodellen", nr. 26 på "Homer".

Undertungsspottkörteln. Parig. Flera utförsgångar under tungan.

glandula salivariae minores

Samlingsnamn för 800-1000 små (1-2 mm) spottkörtlar i munnen, som avger saliv kontinuerligt tillskillnad mot majores.

pharynx

Bokst. r på "sagittalsnittet"

Svalg. Passage för luft och föda. Utrymme från näshålans öppningar ned till larynx.

pars nasalis pharyngis (nasopharynx, epipharynx)

Del av svalget bakom choanae ned till uvula palatina.

pars oralis pharyngis (oropharynx)

Del av svalget bakom munhålan från uvula palatina till epiglottis övre kant.

pars laryngea pharyngis (hypopharynx)

Del av svalget bakom struphuvudet, från epiglottis övre kant till esofagus.

oesophagus (esophagus)

Nr. 56 på "torsomodellen"

Matstrupen.

gaster (ventriculus) YA

Nr. 59 på "torsomodellen"

Magsäcken. Ligger i bukhålan, under diafragman.

cardia

Bokst. a på "torsomodellen"

Övre magmunnen. Precis under matstrupens nedre sfinkter.

fundus gastricus

Bokst. e på "torsomodellen"

Magsäckens övre valvliknande del. Ligger precis under diafragma.

corpus gastricum

Saknar nr. på modell.

Magsäckens största del. Belägen mellan *fundus gastricus* och *incisura angularis*.

incisura angularis

Tydlig inskärning i magsäckens distala del. Avgränsar *corpus gastricum* från *pars pylorica*.

pars pylorica

Magsäckens mest distala del. Härifrån propageras maten vidare till tolyfingertarmen.

antrum pyloricum

Första, större delen av *pars pylorica*. Utrymmet innan nedre magmunnen. Dock ej de allra sista 20-30 mm.

OBS! Kompendiet är inte granskat av fakulteten, varför utbildningen inte kan ta ansvar för eventuella felaktigheter!

canalis pyloricus

Andra, mindre delen av pars pylorica. Den sista 20-30 mm-långa kanalen av magsäckens mest distala del, precis innan nedre magmunnen.

pylorus

Bokst. b på "torsomodellen".

Nedre magmunnen.

ostium pyloricum

Öppningen i nedre magmunnen. Övergång till tolvfingertarmen.

curvatura minor

Den lilla magkröken.

curvatura major

Den stora magkröken.

intestinum tenue

Tunntarm. Består av tolvfingertarm (duodenum), tomtarm (jejunum) och krumtarm (ileum).

duodenum

Nr. 60 på "torsomodellen".

Tolvfingertarmen. Tunntarmens proximala del. Förbinder magsäcken med jejunum.

bulbus duodeni

Tolvfingertarmens mest proximala del.

papilla duodeni minor

Mynning för accessoriska pancreasgångens i tolvfingertarmen.

papilla duodeni major (papilla Vateri)

Mynning för den stora pancreasgången och gallgången i tolvfingertarmen.

lig Treitz (m suspensorium duodeni)

Syns ej på modell.

Sträng av glatt muskel som fäster tunntarmen vid diafragma. Ger upphov till skarp böjning som markerar övergången mellan duodenum och jejunum.

jejunum

Nr. 61 på "torsomodellen".

Tunntarmens mellersta del. Ca 2,5 m lång.

ileum

Nr. 62 på "torsomodellen".

Tunntarmens distala del. Ca 3,5 m lång.

diverticulum ilei ("Meckeli")

Medfödd divertikel (=utvidgning av väggen) i ileum (ca. 70 cm från valva ileocaecalis) som kan orsaka buksmärta likt appendicit och blödning. Kan innehålla magslemhinna. Embryonal rest av ductus omphaloentericus (fostrets förbindelse till gulesäcken). Återfinns hos ~2%.

intestinum crassum

Tjocktarm. Består av blindtarm (caecum), grovtarm (colon), ändtarm (rectum) och analkanalen (canalis analis).

ostium ileale YA

Bokst. b på "torsomodellen".

Tunntarmens mynning i tjocktarmen.

valva ileocaecalis (förekommer i utdaterad litteratur, numera betraktad som oviktig)

Klaffstruktur som förhindrar backflöde i ostium ileale.

caecum

Nr. 64 på "torsomodellen".

Blindtarmen. Del av tjocktarmen nedom ostium ileale.

appendix vermiformis YA

Bokst. a på "torsomodellen".

Blindtarmens maskformiga bihang. Kallas ibland slarvigt för blindtarm, trots att den endast är ett bihang till denna! Inflammation i appendix vermiformis (appendicit) ger stark buksmärta över McBurneys punkt (2/3 från naveln mot SIAS).

OBS! Kompendiet är inte granskat av fakulteten, varför utbildningen inte kan ta ansvar för eventuella felaktigheter!

colon (fyra segment: ascendens, transversum, descendens et sigmoideum) YA

Grovtarm. Tjocktarmens största del. Går från caecum till rectum.

colon ascendens

Nr. 65 på "torsomodellen".

Tjocktarmens uppåtgående, högra del.

flexura coli dextra

Den högra tjocktarmsböjningen/Leverflexuren. Avgränsar colon ascendens från colon transversum.

colon transversum

Nr. 66 på "torsomodellen".

Tjocktarmens horisontella del.

flexura coli sinistra

Den vänstra tjocktarmsböjningen/Mjältflexuren. Avgränsar colon transversum från colon descendens.

colon descendens

Nr. 67 på "torsomodellen".

Tjocktarmens nedåtgående, vänstra del.

colon sigmoideum

Nr. 68 på "torsomodellen".

Colons mest distala, s-formade del. Övergår sedan till rectum.

taeniae coli

Tre längsgående muskelband.

haustra coli (sg. haustrum coli)

Utbuktningar på colons utsida.

plicae semilunares coli

Halvmåneformade kontraktionsveck mellan haustra coli.

appendices omentales (appendices epiploicae)

Syns ej på modell.

Fettinnehållande utskott på colons yta.

rectum

Nr. 69 på "torsomodellen". Nr. 48 på "kvinnligt bäcken".

Ändtarmen. Slutstation för avföring innan anus.

ampulla recti

Direkt under det tydliga vecket på kvinnligt bäcken (Obs! Man ser inte det översta vecket på modell).

Utvidgad del av rectum mellan det mellersta tjocka ändtarmsvecket och canalis analis där feces ansamlas innan defekation.

canalis analis

Analkanalen. Sista 3-4 cm av tjocktarmen, precis efter muskelslyngan som bildas av m. puborectalis (senare genomgång).

zona hemorrhoidalis

Syns ej på modell.

Område i canalis analis med stark veckning. Innehåller venplexus och bindväv för underlättad defekation.

m sphincter ani externus

Nr. 23 på "kvinnligt bäcken".

Viljestyrd tvärstrimmig sfinktermuskel som förhindrar tömning av rectum. Ligger utanpå m. sphincter ani internus

m sphincter ani internus

Saknar nr. på modell.

Glatt sfinktermuskel som förhindrar tömning av rectum. Ligger innanför m. sphincter ani externus.

anus

Tarmrörets avslutning/öppning. Här övergår tarmepitelet till tunn hud.

peritoneum

Bukhinnan. Kontinuerlig hinna (likt en ballong) som benämns efter vilka strukturer den bekläder. Minskar friktionen mellan bukhålans organ m.h.a. en serös vätska i dess lumen. Kom-ihåg-regel: Vartannat tarmavsnitt är intraperitonealt.

OBS! Kompendiet är inte granskat av fakulteten, varför utbildningen inte kan ta ansvar för eventuella felaktigheter!

peritoneum parietale

Den del av bukhinnan som täcker bukhålans väggar.

peritoneum viscerale

Den del av bukhinnan som täcker några av bukhålans inälvor.

cavitas peritonealis

Normalt mycket litet utrymme mellan de bukhinnebeklädda organen och bukväggen ("ballongens" lumen).

Innehåller serös vätska.

spatium retroperitoneale

Utrymmet bakom bukhinnan i buken, dvs. mellan bukhinnan och bakre bukväggen. Här återfinns bl.a. njurarna.

mesenterium

Tarmkåxet. Bukhinneveck mellan den dorsala bukväggen och den intraperitoneala tunntarmen. Innehåller kärl och nerver.

radix mesenterii

Mesenterialroten. Tarmkåxets fäste vid bakre bukväggen.

mesocolon (transversum et sigmoideum)

Bukhinneveck mellan den dorsala bukväggen och den intraperitoneala tjocktarmen.

mesoappendix

Syns ej på modell.

Bukhinneveck mellan appendix och ileum.

omentum majus

Det stora nätet. Dubbelt fettinnehållande bukhinneveck som utgår ifrån curvatura ventriculi major och colon transversum och hänger ner över tunntarmarna.

omentum minus

Syns ej på modell.

Det lilla nätet. Förbindelse mellan lever och magsäck.

Innehåller vanligen ej fett.

lig. falciforme

Saknar nr. på modell

Bukhinneveck från leverns fram- och undersida till främre bukväggen.

lig. hepatoduodenale

Del av omentum minus mellan levern och duodenum. Innehåller v porta, a hep. propria och ductus choledochus.

lig. hepatorenale

Bukhinneveck från baksidan av höger leverlob till toppen av höger njure. Utgör bakre avgränsningen av foramen epiploicum.

foramen epiploicum (foramen omentale)

Öppning in till bursa omentalis bakom lig. hepatoduodenale.

bursa omentalis

Skrymsle/ficka bakom magsäcken och omentum minus. Bukhinnans största "hemliga rum". Del av cavitas peritonealis.

peritoneum urogenitale

Del av bukhinnan som återfinns i lilla bäckenet (under linnea terminalis) och täcker blåsa och interna genitalia.

Inkluderar bl.a. lig. latum uteri och excavatio rectouterina (senare genomgång).

Begrepp:

intraperitonealt

Omges helt av peritoneum.

extraperitonealt

Del av buk- och bäckenhålan som ligger utanför peritoneum.

retroperitonealt

Ligger bakom peritoneum.

infraperitonealt

Ligger nedanför peritoneum

pancreas YA

Nr. 74 på "torsomodellen".

Bukspottskörteln. Har endo- och exokrina funktioner. Belägen bakom magsäcken.

caput pancreatis

Bukspottskörtelns huvud. Belägen närmast duodenum.

corpus pancreatis

Bukspottskörtelns kropp. Mellan huvud och svans.

cauda pancreatis

Bukspottskörtelns svans. Avsmalnande avslutning mot mjälten.

ductus pancreaticus (major)

Bukspottskörtelns stora utförsgång för bukspott. Töms i duodenum genom papilla duodeni major.

ductus pancreaticus accessorius (minor)

Bukspottskörtelns lilla utförsgång för bukspott, ovanför ductus pancreaticus major. Töms i duodenum genom papilla duodeni minor. Förekommer ej alltid.

m. sphincter ductus pancreatici

Ringmuskel kring ductus pancreaticus strax innan den mynnar i ampulla hepatopancreatica (senare i listan).

hepar YA

Nr. 70 på "torsomodellen"

Levern. Täcks vanligen av arcus costalis dexter. Indelas i fyra lober.

lobus hepatis dexter

Bokst. a på "torsomodellen"

Högra leverloben.

lobus hepatis sinister

Bokst. b på "torsomodellen"

Vänstra leverloben.

lobus quadratus

Bokst. c på "torsomodellen"

Den mellersta, nedre, kvadratiska leverloben.

lobus caudatus

Bokst. d på "torsomodellen"

Den mellersta, övre, svansformade leverloben.

margo inferior

Leverns nedre, främre kant. Avgränsningen mellan ytan mot diafragman och ytan mot visceran.

lig falciforme

Saknar nr. på modell

Bukhinneveck från leverns fram- och undersida till främre bukväggen.

lig teres hepatis

Saknar nr. på modell

Leverns runda (~teres) ligament. Bindvävsomvandlad återstod av v umbilicalis. Löper från leverns undersida till bukväggens yta kring naveln. Avgränsar lobus hepatis sinister från lobus quadratus.

porta hepatis

Leverporten. Grop mellan lobus caudatus och lobus quadratus där artär, ven och gallgång passerar.

ductus hepaticus dexter

Gallgång från höger leverlob.

ductus hepaticus sinister

Gallgång från vänster leverlob.

ductus hepaticus communis

Bokst. g på "torsomodell".

Gemensam fortsättning på ductus hepaticus sinister och ductus hepaticus dexter till avgången till gallblåsan (ductus cysticus).

vesica fellea (vesica biliaris)

Nr. 71 på "torsomodell".

Gallblåsan.

ductus cysticus

Nr. 72 på ”torsomodell”.

Gallblåsans utförsgång. Går samman med ductus hepaticus communis och bildar ductus choledochus.

ductus choledochus

Bokst. 73 på ”torsomodell”.

Gemensamma gallgången. Uppstår genom föreningen mellan ductus cysticus och ductus hepaticus communis och leder gallan till ampulla hepatopancreatica.

m. sphincter ductus choledochi

Tillslutande glatta muskler längs nedre delen av ductus choledochus. Dess kontraktion möjliggör fyllnad av gallblåsan.

ampulla hepatopancreatica

Utvidgning av den gemensamma utförsgången för ductus pancreaticus och ductus choledochus. Belägen inne i duodenumets vägg.

m. sphincter ampullae (sphincter Oddi)

Muskulatur kring ampullen.

papilla duodeni major (papilla Vateri)

Tydlig fläck i duodenumets vägg på ”torsomodell”.

Mynning för den stora pancreasgången och gallgången i tolvfingertarmen.

lien (*splen*, frekvent använd grekisk term) YA

Nr. 75 på ”torsomodell”.

Mjälten. Belägen strax under diafragma på vänster sida.

facies visceralis

Konkav yta mot inälvorna.

facies diaphragmatica

Konvex yta mot diafragma.

hilum splenicum

In- och utträdesställe för kärl i facies visceralis.

urinorgan och urinvägar

Njurarna och urinens utförskanaler.

ren (pl. *renes*) (nephros, frekvent använd grekisk term) YA

Nr. 77 och 78 på ”torsomodell”.

Njuren. Belägen strax nedan bröstkorgens nedre, bakre kant. Höger njure ligger ofta något lägre än vänster.

hilum renale

In- och utträdesställe för njurens blodkärl och urinledaren.

sinus renalis

Ingröpfung/fyllt utrymme inuti njuren som innehåller fett, pelvis renalis och calices.

cortex renalis

Också nr. 77 på ”torsomodell” (insidan).

Njurbarken. Består av glomeruli och fr.a. tubuli.

medulla renalis

Njurmärgen. Består av pyramides renales.

pyramides renales (sg. *pyramis renalis*)

Njurpyramider. Utgör njurmärgen. Består av raka tubuli och samlingsrör.

papillae renales

Njurpyramidernas spetsar in i njurkalkarna.

calyx minor (pl. *calices*)

Mindre njurkalkar. Omsluter njurpapillerna och mynnar sedan i calyx major. Samlar upp kiss.

calyx major

Större njurkalkar. Två eller tre till antalet. Mynnar i njurbäckenet.

pelvis renalis (*pyelon*, frekvent använd grekisk term)

Njurbäckenet. Trattformad början på urinledaren i njurhilus.

ureter

Nr. 80 på "torsomodell", nr. 63 på "kvinnligt bäcken" och nr. 67 på "manliga genitalia".

Urinledaren. Förbinder njurbäckenet med urinblåsan.

vesica urinaria YA

Nr. 81 på "torsomodell", nr. 60 på "kvinnligt bäcken" och nr. 61 och 64 på "manliga genitalia"

Urinblåsan.

ostium ureteris

Ovanför nr. 61 på "kvinnligt bäcken" och nr. 66 på "manliga genitalia".

Parig öppning för urinledarens mynning i urinblåsan.

trigonum vesicae

Nr. 61 på "kvinnligt bäcken", nr. 65 på "manliga genitalia" och bokst. f på "manligt bäcken".

Triangelformat område mellan urinledarnas mynningar och urinrörets avgång. Saknar veck.

urethra masculina/feminina

Nr. 62 på "kvinnligt bäcken" och nr. 22 på "manliga genitalia".

Urinröret. Tömmer urinblåsan genom miktion.

myologi

Muskelsystemet.

m. intercostalis externus

Yttre muskel mellan revbenen. Fiberriktningen är snett nedåt mediallyt. Avgränsas av revbenstuberkeln baktill och övergången mellan revbensben och revbensbrosk fram. Elva till antalet, liksom övriga interkostalmuskler. Används vid inandning och fixerar revbenen.

m. intercostalis internus

Syns ej på modell.

Inre muskel mellan revbenen. Fiberriktningen är motsatt den hos m. intercostalis externus, alltså snett nedåt lateralt. Börjar intill sternum framtill och slutar vid angulus costae baktill. Används fr.a. vid utandning. Fixerar revbenen.

m. intercostalis intimus

Lager av m. intercostalis internus innanför intercostalkärl och -nerv. Fiberriktningen och utsträckningen är densamma som hos m. intercostalis internus.

m. subcostalis

Bakre, nedre del av m. intercostalis internus fr.a. på insidan av nedre thorax. Samma fiberriktning. Utgår från undersidan av ett revben och "hoppas över" minst ett revben innan den fäster in till nästa revben, ungefär vid angulus costae. Används troligtvis också vid forcerad utandning.

diaphragma

Mellangärdet. Muskelös skiljevägg mellan brösthålan och bukhålan.

pars lumbalis diaphragmatis

Medial del av mellangärdet. Fäster vid ryggradens kotkroppar och diskar.

crus sinistrum

Vänster skänkel på pars lumbalis diaphragmatis. Fäster in till vänster om aorta på lumbalkotorna.

crus dextrum

Höger skänkel på pars lumbalis diaphragmatis. Fäster in till höger om aorta på lumbalkotorna.

pars costalis diaphragmatis

Del av mellangärdet som fäster vid revben 7-12.

pars sternalis diaphragmatis

Del av mellangärdet som fäster vid bröstbenet.

centrum tendineum

Nr. 58 på "torsomodell"

Senhinna i mellangärdets mitt.

hiatus aorticus

Öppning för aorta mellan crus sinistrum och dextrum.

hiatus oesophageus

Öppning för esofagus framför hiatus aorticus.

foramen venae cavae

Öppning i centrum tendineum för vena cava inferior.

nerver

n. phrenicus

Saknar nr. på "grisen".

"Mellangärdesnerven". Viktig nerv som utgår från halsryggmärgen (C3-C5) och går sedan över m. scalenus anterior och vidare in i thorax, framför hilum pulmonis, genom bl.a. pericardiet och slutligen till diafragman. Kom ihåg-regel: "C three, four, five - keep your diaphragm alive".

n. vagus (X)

Nr. 17 på "helkroppssagittalsnittet".

"Den kringirrande nerven", a.k.a. den pneumogastriska nerven. Har ett stort antal grenar som försörjer ett område från örat (se Arnolds reflex = man hostar då man petar sig i örat p.g.a. vagusirritation) till halva tjocktarmen. Ger bl.a. upphov till n. laryngeus superior och n. laryngeus recurrens (nämns på demonstration III). N. laryngeus recurrens är ensam om att innervera abduktionsmuskulatur i stämvecken. Särskilt viktig för det parasympatiska nervsystemet.

truncus sympathicus

Nr. 23 och 24 på "helkroppssagittalsnittet"

Sympatiska gränssträngen. Kedja av nervknutor (ganglier) och nervtrådar på båda sidor om ryggraden. Löper från skullbasen ned till svansbenet.

ganglia thoracica

Nr. 23 på "helkroppssagittalsnittet"

De thorakalt belägna nervknutorna (ganglierna) i den sympatiska gränssträngen. 11-12 st. Observera att det nedersta halsgangliet oftast är sammansmält med det översta thorakala gangliet.

n. splanchnicus major

Intill/ovanför nr. 29 (dvs. inte nr 29) på "helkroppssagittalsnittet"

Större inälvsnerven. Trådar från 5e-9e gränssträngsganglierna till ganglia coeliaca (se nedan). Innerverar viscera. Förmedlar bl.a. smärtsignaler från övre bukorganen.

n. splanchnicus minor

Nr. 38 och 29 på "helkroppssagittalsnittet"

Mindre inälvsnerven. Kommer från 9e-11e gränssträngsganglierna.

plexus coeliacus YA

Nr. 33 på "helkroppssagittalsnittet"

"Solar plexus". Nervfläta kring truncus coeliacus. Inflöde från både n. vagus och nn. splanchnici.

ganglia coeliaca (sg. ganglion coeliacum)

Nr. 34 på "helkroppssagittalsnittet"

Bilaterala gangliocellsanhopningar i plexus coeliacus.

plexus mesentericus superior

Lång nervfläta som följer a. mesenterica superior (se senare genomgång). Inflöde från plexus coeliacus och n. vagus.

ganglion mesentericum superius

Nr. 35 på "helkroppssagittalsnittet"

Bilaterala gangliocellsanhopningar i höjd med a. mesenterica superioris avgång.

ganglion mesentericum inferius

Nr. 41 på "helkroppssagittalsnittet"

Gangliocellsanhopning i höjd med a. mesenterica inferior (se senare genomgång).

ganglia lumbalia

Nr. 43 på "helkroppssagittalsnittet"

De lumbalt belägna nervknutorna (ganglierna) i den sympatiska gränssträngen. Oftast 4 st.

ganglia sacrales

Nr. 46 på "helkroppssagittalsnittet"

De sakralt belägna nervknutorna (ganglierna) i den sympatiska gränssträngen. 4 st.

OBS! Kompendiet är inte granskat av fakulteten, varför utbildningen inte kan ta ansvar för eventuella felaktigheter!

ganglion impar

Syns ej på “modell”

Oparigt ganglion (impar = annorlunda) som utgör den sista nervknutan på den sympatiska gränssträngen. Ligger i höjd med svanskotan.

nn. splanchnici pelvici

Bäckenets inälvsnerv. Preganglionära, parasympatiska fibrer från det sakrala nervplexat (S2-S4) som innerverar bäckenorgan och genitalia.

Detta kompendium är skapat i Lund av Hampus Holmer och Alexander Astermark.

Feedback är varmt välkommet och skickas till alexander.astermark@gmail.com.

OBS! Kompendiet är inte granskat av fakulteten, varför utbildningen inte kan ta ansvar för eventuella felaktigheter!